

КЛОП

ОБЯСНЕНИЕ В ЛЮБОВ ОТ
ЕДИН ФЕН НА „ЛИВЪРПУЛ“

KLOPP. My Liverpool Romance

© Anthony Quinn, 2020

© Христо Димитров, *превод от английски*

© Фиделия Косева, *дизайнер на корицата*

© Снимка на корица: Photo by John Powell/Liverpool FC via Getty Images/Guliver photos

© Сиела Норма АД

София • 2020

ISBN: 978-954-28-3342-0

Антъни Куин

КЛОП

Обяснение в любов от
един фен на „Ливърпул“

Превод от английски:
Христо Димитров

 ciela

В памет на Питър Куин (1930 – 2019),
моя баща, който ме заведе за пръв път на „Анфийлд“.

„Не се интересувам особено от спорт, но толкова се радвам, че Юрген Клоп го има, и то не само защото съпругът ми е фен на „Ливърпул“. В ерата на Тръмп и Джонсън Клоп ме кара да му се възхищавам като пример за това как може да изглежда мъжът лидер – страстен, с чувство за хумор, щедър, мил, мотивиран от скромност и почтеност и най-вече съзнаващ какво е приличие. Съпругът ми пуска клипове от интервюта след мачовете и с избрани моменти от двубоите и винаги Клоп ме разсмива или докосва сърцето ми.“

Люси Къркууд, драматург, цитирана от „Обзървър“

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРОЛОГ	7
1. НЕ СПОМЕНАВАЙ ВОЙНАТА.....	13
2. СТРАСТ ЗА ЖИВОТ.....	29
3. „КОЙ КОМАНДВА ТУК?“	40
4. СЪЗДАДЕНИ ЕДНИ ЗА ДРУГИ	52
5. ШАНКЛОП: ОТ А ДО Я.....	67
6. ВЕЧЕ НЯМА ГЕРОИ	100
7. МО ПОДСИЛВА ЧЕРВЕНИТЕ	114
8. ФУСБАЛ, ПО ДЯВОЛИТЕ.....	123
9. МАМО, МАМО, НЯМА ФЕНОВЕ.....	132
10. КЛОП ЗАВИНАГИ	144

ПРОЛОГ

На 11 декември, сряда, в навечерието на общите избори във Великобритания през 2019 г. Бароковият оркестър на Фрайбург представи „Месия“ на Хендел в концертната зала „Барбикан“ в Лондон. Беше истинска радост, а и облекчение да си на място, където противният шум и яростта на Брекзит не можеха да проникнат, било то и само за два часа. Когато сопраното откри трета част с химна „Защото зная, че е жив Изкупителят ми“, се озовах пренесен в блян на благоговейна наслада. Смятам, че и другите около мен изпитваха нещо подобно. Каква прекрасна фраза само – „Защото зная, че е жив Изкупителят ми“... Но в този случай не размишлявах върху божественото. Мислите ми бяха по-земни, светски, бях потънал в изкованите от един немски маестро чудеса. И нямам предвид Хендел.

Все още си мислех за предишната нощ, когато „Ливърпул“ победи „Ред Бул“ (Залцбург) с 2:0 и така се класира за фазата на елиминациите в Шампионската лига в сезон 2019 – 2020 г. Успехът беше плод на гениалния замисъл на неповторимия мениджър Юрген Клоп. Дали той е моят Изкупител? Не. Дали той е Месията? Той дори не е едно много лошо момче. Дали той е забележителната жизнена сила на футболен клуб, чиито славни дни изглеждаха останали в миналото? Определено. А най-приятният аспект на този съюз между клуб и мениджър е чувството, че така е било писано. Този мач беше орисан да се случи. Буквално никой друг не можеше да свърши работата, която Юрген Клоп свърши с „Ливърпул“.

Но преди десет години дори не бях чувал за него. Малцина бяха. Днес, през 2020 г., той вероятно е най-известният футболен мениджър,

на когото се възхищава цял свят. Как се случи това? Не съм страстен поклонник на немската Бундеслига и късно забелязах възхода на младия треньор, който си спечели име в „Майнц 05“ и възроди успехите на спящия гигант „Борусия“ (Дортмунд). Мисля, че чух името на Клоп за пръв път през 2011 г. „Ливърпул“ преминаваше през нещастен период на затишие, очернен от слабото финансово управление на Хикс-Джилет, а на терена нещата не вървяха под ръководството на Рой Ходжсън, добър мениджър, но на погрешната работа. Както винаги, се подмятаха имена на негови наследници, включително и това на Кени Далглиш. Но на един от редовните ни петъчни мачове пет на пет в Клъркънуел мой приятел, също фен на „Ливърпул“, ми каза „те трябва да погледнат Юрген Клоп“. Кого? Той ми обясни набързо, но аз забравих думите му почти веднага, заслепен от фалшивата зора на втория престой на Далглиш начело на клуба и от крехкото великолепие на атаката на Брендън Роджърс към титлата във Висшата лига през 2013 – 2014 г.

О, какъв сезон беше само. Ливърпул играеше футбол с 200 км/ч, нападението се водеше от убийствен тризъбец, който разкъсваше съперниците както си поиска, на Коледа бяхме начело в класирането, през март имахме пет точки аванс и се носехме на гребена на вълната, вярвахме неудържимо, че *ще спечелим лигата*. Колкото и гола да ни вкарваха противниците, ние съумявахме да отбележим един повече. Но в един момент вече не можехме. На 27 април 2014 г. след победата на „Челси“ на „Анфийлд“, известна като „Деня, в който паркираха автобуса“, записах натъжен в дневника си:

„...Радвам се, че грешката беше на Джерард – на него най-лесно можеш да простиш. Ако беше примерно на Коло Туре, бих прокълел Роджърс, че въобще го е пуснал в игра.“

Междувременно в Германия около Дортмунд започна да се вдига шум след две поредни титли в Бундеслигата, дубъл през 2012 г. и

финал в Шампионската лига през 2013 г. Клоп беше попаднал в радара. След достойното за сълзи сгромолясване на „Ливърпул“ при Роджърс и катастрофалните мачове в последните месеци на сезон 2014 – 2015 г. (дъното беше, когато „Стоук“ ни смаза с 6:1 през май) се понесоха слухове, че предстои смяна на мениджъра. Споменаваше се Карло Анчелоти. Но името, което все се дочуваше, беше Клоп. Той вече беше решил да напусне Дортмунд и да си почине една година. Клоп: това име звучеше привлекателно, напомняше на прочутата трибуна „Коп“. Дали перспективата да се озове на „Анфийлд“ щеше да го изкуши да прекъсне почивката си? Клоп! Клоп! Клоп! Тропотът на копитата на коня на Съдбата набираше скорост и се приближаваше. Някои от феновете бяха вече толкова заплениени от възможността, че се обърнаха към съпругата на Клоп в Туитър.

Роджърс направи 1:1 в дербито на Мърсисайд на 4 октомври и беше уволнен в същия ден. В края на същата седмица Клоп подписа договор за три години на „Анфийлд“ и се разходи по терена. Трябва да се отбележи, че изглеждаше страхотно – внушително висок, спокоен, облечен с дънки, черна риза, черен блейзър, косата му беше късо подстригана. Прочутата му усмивка едва се загатваше срамежливо. После даде първата си пресконференция.

Отношенията на Клоп с феновете на Дортмунд се характеризираха с взаимно боготворене и емоции до сълзи, но при представянето си на „Анфийлд“ Клоп беше по-сдържан. Той се представи на микрофона сериозно и премерено. Даваше си пълна сметка колко важно е назначаването му („Да съм тук е най-голямата чест, която мога да си представя“), но не искаше да прибързва и да надува бойните рогове. Мощните акорди на „Хеви метъл футбола“ не прозвучаха. Той каза, че е тук, за да се „опита да помогне“ на клуб, който, макар и да се представя под нивото си, трудно може да бъде описан като затънал в беда. Изложи програмата си за обновяване като молба към играчите и феновете. Ако някой иска да помогне на клуба, то трябваше да се превърне от „съмняващ се във вярващ“. Това беше втората му вели-

ка фраза. Първата изскочи някак по случайност, но като знам колко обича да се подготвя, може би просто го е представил така. „Някой в тази зала смята ли, че мога да правя чудеса?“, попита той и веднага настоя, че е просто момче от Шварцвалд, чиято майка се гордее с него и сигурно го гледа по телевизията. „Аз съм напълно нормален човек... Аз съм Нормалния.“ Право в десетката. Подобно самоподценяване не само предизвика смях, а и го постави в уместен контраст спрямо типа футболни мениджъри, които обичат да се хвалят, да кажем Специалния. Клоп нямаше да бъде арогантен. Единственото „специално“ в очите му беше клубът, на който се надяваше да служи. Той разбираше „Ливърпул“. Разбираше нас.

После изигра още един майсторски ход. „Надявам се, че ще се наслаждавам на работата си – каза той откровено, като гледаше право в разпитващите го. – Всички ми разправят толкова много за британската преса. Така че зависи от вас – покажете ми, че са ме лъгали.“ Нов взрив от смях. Той беше обезоръжил пресата, като се пошегува, и на журналистите им хареса. Каква прекрасна дързост беше да включиш и *тях* в проекта: предлагам ви футбол, на който всички ще се наслаждават – играчите, феновете, мениджърите и, да, дори вие, гадните озъбени хрътки от задните страници. Когато някой го попита за пантеона на „Анфийлд“, т.е. за тежестта на историята, Клоп отклони въпроса със забележката, че нито един мениджър на „Ливърпул“ не е приемал поста, като вече се е смятал за легенда. Тази чест трябва да се спечели. После повтори нещо, което някога беше казал в Дортмунд: „Не е толкова важно какво мислят хората за теб, когато идваш. Много по-важно е какво си мислят, когато си тръгваш“. Ето го пак това усещане за скромност, усещането за перспектива. Човек, благословен с истинска увереност, няма нужда да се перчи или да се хвали. Самочувствието му позволява да разбира другите. Така можеш да изградиш цяла кариера.

Един мъдър човек е казал: „Хората не вярват в идеи, те вярват на хора, които вярват в идеи“. Ето това постигна Клоп при представяне-

то си в онзи ден. Като се държеше скромно и с чувство за хумор, той изложи ключови идеи – да превърне съмняващите се във вярващи, да остане здраво стъпил на земята (Нормалния), че е чест да служи на легендарна институция. Той вярваше, че с търпение и задружни усилия тези идеи имат солиден шанс да бъдат осъществени. И нещо повече – в преследването на тези цели всички ще се *забавляват* (ето още една ключова за Клоп черта). В мъчния бизнес с високи залози във Висшата лига забавлението е елемент, който често остава изгубен. В наши дни мениджърите доста бързо добиват вид на обсебени. Кой би могъл да удържи на такъв натиск и на толкова щателно гледане под лупа? Или на такива обиди? Оле Гунар Солскяер се превърна от чаровник с блеснали очи в сбръчкан Ам Гъл край тъч линията само за месеци. Това е разбираемо до известна степен, работата на мениджъра постоянно е под въпрос. Но дори телевизионните коментатори със сериозни физиономии като Кийн, Сунес и Моуриньо изглеждат сякаш се явяват за прослушване за роля за нова версия на „Нюрнбергските процеси“. Клоп знае, че трябва да приемаш сериозно работата си, но не и себе си, а това е най-сигурният начин да се забавляваш.

Пет години след пристигането му трябва да се признае, че репутацията му никога не е била по-висока. По пътя имаше и разочарования – три загубени финала (Шампионска лига през 2018 г., Лига Европа и Купата на Лигата през 2016 г.), – но те се превърнаха просто в бележка под линия през май 2019 г., когато в Мадрид „Ливърпул“ вдигна шестата си титла в Шампионската лига. През есента последваха два други трофея – Суперкупата на УЕФА и злато от световното клубно първенство на ФИФА. По средата на сезон 2019 – 2020 г. „Ливърпул“ беше като влак беглец, нямаше загуба във Висшата лига от година и се носеше мощно към първата си титла от трийсет години. Отборът беше постигнал това с толкова изящен, изобретателен и безжалостен футбол, че дори съперниците му сваляха шапка. Единственото нещо, което можеше да ни спре, беше световна катастрофа.

Тази книга не е биография на Юрген Клоп. Ако искате фактологическо описание на живота и кариерата му, ги потърсете в други книги, има такива. Нямам намерение да напиша обикновен разказ за него, защото той не е обикновен футболен мениджър. Сигурен съм, че той не е обикновено човешко същество. Да пишеш за някого, на когото се възхищаваш, може да бъде начин да се опиташ да разбереш този човек. Искам да изследвам нещата, които го открояват сред другите футболни мениджъри. Чувството му за хумор. Безграничната му гениалност. Спонтанната му находчивост. Способността му да вдъхновява и да командва. Всеобхватният му тактически интелект. Удивителните му зъби. Осъзнахме какъв късмет имаме да сме фенове на „Ливърпул“ тъкмо сега. Предполагам, че подобно е било чувството, когато Шанкли е започнал да налага властта си на „Анфийлд“ в началото на 60-те години.

Години наред мечтата изглеждаше невъзможна. Чудех се дали ще доживея да видя още една титла на „Ливърпул“. Съмнявах се, но сега вярвам. Клоп превърна всички ни в ревностни вярващи.